

TOLERANCJA

INNY
=
WYJĄTKOWY

WARSZTATY ONLINE

ODBIORCY: wiek 9 -12/ Klasy 4-6
CZAS: około 45 - 60 min.
AUTOR: Ewa Martynkien

Na podstawie książki
Ewy Martynkien pt.: „Mój kumpel Jeremi”
Wydawnictwo Literatura, 2020

1 "INNY CZYLI WYJĄTKOWY"

PROWADZĄCY: czas na krótki wstęp organizacyjny na temat spotkania....

2 ZACZYNAMY!

Projekcja krótkiego wprowadzającego filmiku.

UWAGI:

Film ma na celu wprowadzenie w temat i skoncentrowanie uczestników spotkania.

3 POZNAJMY SIĘ

ZADANIE

Zabawa integracyjna: Mówimy swoje imię i dodajemy pozytywną cechę zaczynającą się na tę samą literę, co nasze imię, np. :Witek - wesoły, PAULINA - pogodna, TYMEK - tajemniczy.

Kiedy wszyscy już się przedstawią, uczestnicy wybierają jedną osobę i sprawdzają czy dobrze zapamiętali np. Pogodna Paulina. Pałeczkę przejmuje Paulina itd.

UWAGI:

- Grupa nie może być bardzo duża.
- Jeśli dzieci się znają, wersja może być taka, żeby powtórzyć wszystkie imiona i przymiotniki od osoby, która zaczęła kolejkę.

Np. wesoły Witek, pogodna Paulina, tajemniczy Tymek, a ja jestem empatyczna Ewelina.

- Jeśli trudno znaleźć pozytywny przymiotnik, można coś dodać. np. Julka - jaka mądra Julka:-)

4 CZY TOLERANCJA TO....?

ZADANIE

PROWADZĄCY: Na początek zapytam was, kiedy możemy mówić o tolerancji.

W odpowiedzi pomogą wam te dwie sytuacje:

Nie chcę z tobą rozmawiać, bo inne dzieci cię nie lubią.

Może pomogę ci w tym zadaniu z matematyki?

UWAGI:

Omawiamy z dziećmi obie sytuacje w kontekście tolerancji i ich doświadczeń. Co czują, gdy ktoś zaoferuje im pomoc, albo sami wyjdą z inicjatywą? Co się dzieje, gdy czujemy się odrzućeni?

NOTATKI

5 Z CZYM KOJARZYSZ SŁOWO „TOLERANCJA”?

PROWADZĄCY: czas na krótki wstęp organizacyjny na temat spotkania...

ZADANIE

PROWADZĄCY: Na plakat na „DZIEŃ TOLERANCJI” macie wybrać jedno hasło. Na które się zdecydujecie i dlaczego?

- Inny, czyli wyjątkowy.
- Bądź wyrozumiały!
- Różnorodność jest ważna!

UWAGI

- Czytamy wszystkie hasła. Pytamy, czy są dla uczestników zrozumiałe.
- Dzieci wybierają hasło. Mają chwilę na zastanowienie. Następnie te, które chcą, dzielą się swoim wyborem. Dopytujemy o uzasadnienie wyboru.
- Omawiamy pozostałe hasła

ZADANIE

PROWADZĄCY: Jakie byłyby wasze propozycje? Ułóżcie proszę kilka haseł!

UWAGI

- Po wykonaniu zadania, rozmawiamy o propozycjach dzieci.

6 RÓŻNORODNOŚĆ. Każdy z nas jest inny...

Część 1

PROWADZĄCY: Mamy różne doświadczenia, niektórzy mają rodzeństwo, inni są jedynakami, ktoś może wyznawać inną religię, ktoś z was uwielbia koty a inny psy. Jedni wolą uczyć się sami, inni w grupie. Jedni grają w piłkę nożną, a inni wolą koszykówkę, albo jazdę na rolkach. Dzięki temu tworzy się właśnie RÓŻNORODNOŚĆ.

ZADANIE

Mam dla was zadanie: zaprezentujemy nasze zainteresowania i pasje. Ja na przykład lubię biegać. Staram się robić to regularnie, zazwyczaj trzy razy w tygodniu. Lubię biegać także jesienią i zimą. Chłodniejsza pogoda czy lekki deszcz mi nie przeszkadzają. A jak to jest u was? Jakie macie pasje? Jak je realizujecie?

NOTATKI

UWAGI

- Dzieci dostają kilka minut na zastanowienie.
- Kiedy uczestnicy zaprezentują swoje zainteresowania porozmawiajmy o tym. Może dzieci będą miały pytania do kolegów. Może coś je zaciekało?
- Na koniec „burza mózgów”:

ZADANIE

PROWADZĄCY: Zastanówcie się teraz, co daje nam to, że się różnimy?

UWAGI

- Oddajemy głos dzieciom. Na koniec można podsumować:
- RÓŻNORODNOŚĆ NAS WZBOGACA; SPRAWIA, ŻE JESTEŚMY WYJĄTKOWI; OTWIERA NA INNYCH; INSPIRUJE.

Część 2

PROWADZĄCY: Taki przykład różnorodności znaleźć można w książce „Mój kumpel Jeremi” autorstwa Ewy Martynkien. To historia przyjaźni dwóch chłopców Oskara i Jeremiego. Przeczytam wam teraz jej fragment:

„Ostatni raz w pierwszej czy drugiej klasie Tymek nazwał mnie piegowatym koczokodanem i zaczęliśmy się przepychać. Wtedy pan Krzysztof, nasz wychowawca, rozdzielił nas i całej klasie opowiedział historię o tym, jak będąc pięcio- czy sześciolatkiem spędzał wakacje w gospodarstwie swoich dziadków. Była tam gęś, która bardzo lubiła za nim chodzić. Wkrótce stali się nierozłączni i pan Krzysztof nadał jej imię Emma. Chodziła z nim po mleko do sąsiedniego gospodarstwa i do kiosku po gazetę dla dziadka, nad staw i do lasu, i po jagody. Pewnego dnia Emmie wykluły się małe gąski. Była niezmiernie szczęśliwa, troskliwie się nimi opiekowała, a kiedy trochę podrosły, dumnie spacerowała z maluchami po podwórku. Niestety któreś nocy do komórki, gdzie nocowały gęsi, zakradł się lis i zadusił maluchy. Emma była w rozpacz, bardzo, ale to bardzo za nimi tęskniła. Nikt nie wiedział, co zrobić, by ją pocieszyć. Przestała jeść i gęgać na kury i indyki, jak to miała wcześniej w zwyczaju. Siedziała smutna w cieniu jabłoni i tylko na noc wracała do komórki. Pewnego dnia Emma zniknęła i choć szukali jej do wieczora, przepadła jak kamień w wodę. Pan Krzysztof znalazł ją dopiero po dwóch dniach za stodołą sąsiada. Emma za żadne

NOTATKI

skarby nie chciała się stamtąd ruszyć. Okazało się, że ktoś podrzucił tam maleńkie kocięta i Emma zaopiekowała się nimi. Spały wtulone w jej ciepły puch. Została więc ich mamą i opiekowała się nimi tak długo, aż podrosły i stały się samodzielne. – Różnorodność – tłumaczył nam pan Krzysztof – panuje wszędzie – wśród zwierząt, roślin i ludzi. Tylko od nas zależy, co z tym zrobimy. Od tamtego czasu nikt mnie już nie przezywał. Aż do dzisiaj.”

UWAGI

Po przeczytaniu fragmentu rozmawiamy na temat, co pan Krzysztof miał na myśli?

Na koniec prowadzący może podsumować:

PROWADZĄCY: tylko my sami decydujemy o tym, że różnice będą nas łączyć, a nie dzielić. Co może nam w tym pomóc?

7 TOLERANCJA, AKCEPTACJA

PROWADZĄCY: Czy według was akceptacja i tolerancja znaczą to samo?

UWAGI

- Dajemy chwilę na zastanowienie i prosimy chętnych o wypowiedź.

PROWADZĄCY: Odpowiedź nie jest łatwa. Zobaczmy co na to Wielkiego Słownika Języka Polskiego. Oto definicje:

TOLERANCJA

poszanowanie cudzych poglądów, wierzeń, preferencji i sposobów postępowania, różnych od tych, które samemu się przejawia

AKCEPTACJA

pogodzenie się z tym, że jakaś osoba lub sytuacja jest taka, jaka jest

PROWADZĄCY: Trudno jest odróżnić tolerancję od akceptacji? Na pewno jednak pomogą nam w tym słowa o podobnym znaczeniu, czyli synonimy:
Tolerancja - wyrozumiałość, poszanowanie, zrozumienie, szacunek.
Akceptacja - zgoda, aprobata, pogodzenie się.

NOTATKI

8 NIE MOŻNA MÓWIĆ O TOLERANCJI, GDY ...

PROWADZĄCY: Zastanówmy się teraz, czy każde zachowanie można akceptować i się na nie zgadzać? W książce „Mój kumpel Jeremi” Oskar nie sprzeciwia się zachowaniu Iwo, który go dręczy, a co za tym idzie, szkodzi sobie. Akceptowanie przemocy wobec siebie, czy innych jest niedopuszczalne. Tutaj kończy się tolerancja. Oskar odczuł to na własnej skórze. Posłuchajcie fragmentu książki!

PROWADZĄCY: Zastanówmy się teraz, czy każde zachowanie można akceptować i się na nie zgadzać? W książce „Mój kumpel Jeremi” Oskar nie sprzeciwia się zachowaniu Iwo, który go dręczy, a co za tym idzie, szkodzi sobie. Akceptowanie przemocy wobec siebie, czy innych jest niedopuszczalne. Tutaj kończy się tolerancja. Oskar odczuł to na własnej skórze. Posłuchajcie fragmentu książki!

„ Do toalety wlaź jakiś wyrostek.

– Cześć, Iwo! – rzucił i zniknął za drzwiami kabiny.

Iwo, przynajmniej znałem teraz jego imię. Nie spieszył się, gmerał w plecaku przez dłuższą chwilę. W końcu wyjął z niego urządzenie i podał mi je, wyszarpując kasę.

– Spadaj, niemyty piegusie! – fuknął, śmiejąc się głupkowato.

– Jeszcze się spotkamy!

Czym prędzej wyszedłem z toalety i zbiegłem schodami do swojej klasy. Dopiero kiedy usiadłem w ławce, wyjąłem komórkę, żeby sprawdzić, czy wszystko z nią w porządku. Urządzenie było dziwnie lekkie. Zdjąłem pod ławką obudowę i zajrzałem do środka. Brakowało baterii. Po drodze do domu wymyśliłem, co powiem rodzicom: telefon mi upadł i zgubiłem baterię. To na pewno było lepsze niż dochodzenie prawdy u tego beznadziejnego Iwo, choć z pewnością nie skracało listy kłamstw i bujdy, którymi karmiłem od wczoraj moją rodzinę. To były te tajemnice, które na bank nie wróżyły budowania szczerych relacji, o czym wspominała mama. Zatajając prawdę, okłamałem ją, tatę, Elizkę i Jeremiego. Wtedy jeszcze nie przypuszczałem, że przez tę jedną decyzję mogę wpaść w jeszcze większe kłopoty.”

NOTATKI

UWAGI:

- Ponieważ ten fragment dotyczy trudnej sytuacji, z którą dzieci mogły zetknąć się w szkole, trzeba ją koniecznie omówić.

PROWADZĄCY: Oskar nie chcąc się przyznać, akceptuje przez jakiś czas zachowanie Iwo, choć wcale się z tym nie zgadza. Co byłoby gdyby wcześniej zareagował?

9 JAK TOLERANCJA POMAGA W RELACJACH Z INNYMI?

PROWADZĄCY: Tolerancja pomaga nam budować dobre relacje z innymi. Oto kilka przykładów. Posłuchajcie i opowiedzcie, jakie macie doświadczenie?

UWAGI:

- Przy każdym punkcie zatrzymujemy się, rozwijamy temat, a następnie rozmawiamy z dziećmi o codziennych sytuacjach wynikających z ich doświadczeń.

PROWADZĄCY:

- Jeśli inni szanują to, jacy jesteś, możemy swobodnie się czuć i wyrażać swoje poglądy.
- Tolerancja uczy nas otwartości i rozbudza ciekawość.
- Tolerancja rozwija naszą umiejętność szanowania różnic.
- Pomaga rozwiązywać konflikty pokojową drogą np. poprzez dyskusję i dialog.
- Dzięki temu, że jesteśmy tolerancyjni możemy z innymi budować relacje ponad tym, co nas różni.
- Szanując inność, czyli wyjątkowość każdego z nas budujemy lepszy świat.

10 CO ZAPAMIĘTAŁEŚ Z NASZEGO SPOTKANIA?

PROWADZĄCY: Za chwilę będziemy się żegnać. Co zabierzecie z tego spotkania ze sobą? Jaka myśl, czy słowo zostało Wam w pamięci? Kto chciałby się podzielić?

UWAGI:

Zachęcamy dzieci do wypowiedzi. To pomoże im wrócić do treści i wynieść więcej ze spotkania.

PROWADZĄCY: Bardzo Wam dziękuję! Do zobaczenia!

NOTATKI

Kilka słów od autorki:

Każdy z nas z pewnością pamięta swoje pierwsze dni w czwartej klasie. Przeżywaliśmy pojawienie się nowych przedmiotów, nauczycieli i obawialiśmy się, czy sprostamy wymaganiom.

Ale czwarta klasa to przecież też krok w dorastanie. A kiedy mówimy o dorastaniu, to oczywiście myślimy o relacjach. Podstawą do ich budowania jest tolerancja.

Temat wydaje mi się dzisiaj szczególnie aktualny, a tym bardziej w szkole, wśród młodych ludzi, którzy dopiero poznają świat, i którzy szczególnie narażeni są na krytykę, brak zrozumienia, czy odrzucenie przez rówieśników. „Mój kumpel Jeremi” to książka, która ma uświadomić dzieciom, co dzieje, gdy akceptujemy złe traktowanie siebie czy innych? Jakim zachowaniem nie powinno się pobłażać? I jak istotne jest, byśmy byli uważni i w porę reagowali, gdy widzimy, że komuś dzieje się krzywda.

Mam nadzieję, że warsztaty „Tolerancja - inny czyli wyjątkowy”, oparte na fragmentach książki „Mój kumpel Jeremi” pomogą dzieciom zrozumieć jak ważny jest szacunek, otwartość i ciekawość tego, co inne. Tylko dzięki poszanowaniu różnic możemy budować piękne relacje i lepszy świat.

Ewa Martynkien

